

Naziv istraživanja: Statistika rođenih (DEM-1), 2024

Sektor za statistiku stanovništva i društvene statistike

Odsjek za statistiku stanovništva i registar

Federalni zavod za statistiku

- [1. Kontakt](#)
- [2. Ažuriranje metapodataka](#)
- [3. Statistički prikaz](#)
- [4. Mjerna jedinica](#)
- [5. Referentni period](#)
- [6. Ovlasti institucija](#)
- [7. Povjerljivost](#)
- [8. Politika objavljivanja](#)
- [9. Učestalost diseminacije](#)
- [10. Dostupnost i jasnoća](#)
- [11. Upravljanje kvalitetom](#)
- [12. Relevantnost](#)
- [13. Tačnost i pouzdanost](#)
- [14. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja](#)
- [15. Usklađenost i uporedivost](#)
- [16. Trošak i opterećenje](#)
- [17. Revizija podataka](#)
- [18. Statistička obrada](#)
- [19. Komentar](#)

S.01 Kontakt

S.01.1	Organizacija za kontakt	Federalni zavod za statistiku
S.01.2	Jedinica u organizaciji za kontakt	Sektor za statistiku stanovništva i društvene statistike Odsjek za statistiku stanovništva i registar
S.01.3	Ime osobe za kontakt	1) Jasmina Konaković 2) Nermina Ibrišević-Ademović
S.01.4	Funkcija osobe za kontakt	3) Stručni savjetnik za demografske analize i projekcije 4) Stručni savjetnik za statistiku prirodnog kretanja stanovništva i migracija
S.01.5	Poštanska adresa osobe za kontakt	Zelenih beretki 26, 71 000 Sarajevo
S.01.6	Adresa elektronske pošte osobe za kontakt	1) jasminka.konakovic@fzs.ba 2) nermina.ibrisevic@fzs.ba

S.01.7	Broj telefona osobe za kontakt	1) +387 33 407 029 2) +387 33 407 028
S.01.8	Broj telefaksa osobe za kontakt	+387 33 226 151

S.02 Ažuriranje metapodataka

S.02.1	Posljednja certifikacija metapodataka	30.09.2025.
S.02.2	Posljednje objavljivanje metapodataka	30.09.2025.
S.02.3	Posljednje ažuriranje metapodataka	30.09.2025.

S.03 Statistički prikaz

S.03.1 Opis podataka

Osnovni cilj provođenja statističkog istraživanja o rođenim osobama (Dem1) jeste dobivanje podataka o broju rođenih u godišnjoj periodici, praćenje kretanja serije podataka i stvaranje osnova za analizu kretanja po svim prikupljenim obilježjima. Ovim istraživanjem obezbjeđuju se ulazni podaci za izračun osnovnih demografskih pokazatelja.

Prikupljaju se sljedeći podaci:

- Vitalitet (živorođeno ili mrtvorođeno), ime i spol djeteta, datum rođenja i JMB djeteta,
- težina i dužina djeteta, gestacijska starost,
- prebivalište/boravište majke,
- mjesto rođenja djeteta (porodilište, stan ili drugo mjesto)
- podatak o višestrukom porođaju, dosadašnji red rođenja djeteta, broj žive djece,
- bračnost (rođeno u braku ili izvan braka), datum zaključenja braka,
- red rođenja u sadašnjem braku majke, brak po redu,
- Podaci o majci i ocu: datum rođenja i JMB, starost (izvedena varijabla) država rođenja i državljanstvo, nacionalna-etnička pripadnost, vjera, školska sprema, zanimanje, status u aktivnosti i zaposlenosti

S.03.2 Sistem klasifikacija

Šifarnik država – ISO 3166,
Šifarnik općina i naseljenih mjesta Bosne i Hercegovine,
Klasifikacija zanimanja - KZ BiH 2008 usklađena sa ISCO-08,
Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja (ISCED-2011)
Šifarnik nacionalne/etničke pripadnosti
Šifarnik vjere

S.03.3 Obuhvat sektora

Nije primjenjivo

S.03.4 Statistički pojmovi i definicije

U statistici rođenih jedinica posmatranja je rođeno, odnosno živorođeno i mrtvorođeno dijete.

Živorodenim djetetom smatra se svako dijete koje pri rođenju diše i pokazuje druge znakove života kao što su kucanje srca, pulsiranje pupčane vrpce i jasne pokrete voljnih mišića. Ako dijete ubrzo nakon poroda umre, najprije se registrira kao živorodeno, a zatim kao umrlo dojenče.

Mrtvorodenim djetetom smatra se dijete rođeno, odnosno izvađeno iz tijela majke bez ikakvih znakova života, tj. ako nije disalo niti pokazivalo neki drugi znak života, nošeno je duže od 22 sedmice trudnoće i ima 500 grama ili više porođajne težine.

Stručna pomoć kod rođenja je pomoć doktora medicine ili diplomirane babice.

Djetetom **rođenim u braku** smatra se samo ono koje je rođeno u braku zaključenom prema odredbama Porodičnog zakona.

Prebivalištem se smatra općina ili distrikt u kojem se državljanin nastani s namjerom da tamo stalno živi ("Sl. Glasnik BiH" br. 32/2001, 56/2008 i 58/15).

Podaci za rođene osobe se obrađuju i publikuju prema uobičajenom mjestu stanovanja majke rođenog djeteta.

Uobičajenim stanovnikom određenog mjesta smatraju se osobe koje su u tom mjestu živjele neprekidno godinu dana ili duže prije referentnog datuma, kao i osobe koje su do tog datuma živjele kraće od 12 mjeseci s namjerom da u tom mjestu ostanu najmanje godinu dana. ili

Po konceptu „uobičajenog stanovništva“ osoba se smatra stanovnikom onog mjesta u kojem sama (u slučaju samačkog domaćinstva) ili sa članovima svog domaćinstva provodi najveći dio svog vremena, odnosno dnevni odmor, nezavisno od toga gdje ima prijavljeno prebivalište.

Podaci o **nacionalnoj-etničkoj pripadnosti** rezultat su slobodno izražene etničke pripadnosti majke i oca rođenog djeteta.

Školska sprema je najviši stepen/stupanj obrazovanja koji je osoba stekla po okončanju redovnog/redovitog školovanja ili škole koja zamjenjuje redovne/redovite, polaganjem privatnih ispita u nekoj redovnoj/redovitoj školi, ili pohađanjem kursa za skraćeno završavanje neke škole kojim se, po postojećim propisima, stječe određena školska sprema.

S obzirom na **status u aktivnosti** osobe mogu biti aktivne osobe (koje obavljaju zanimanje i koje ne obavljaju zanimanje), osobe s ličnim prihodom i izdržavane osobe.

Status u zaposlenosti - odgovor postoji samo za one osobe koje su na pitanje o statusu u aktivnosti dale odgovor da obavljaju zanimanje u radnom odnosu ili samostalno ili da obavljaju zanimanje bez radnog odnosa.

S.03.5 Statistička jedinica

Jedinica posmatranja za statističko istraživanje o rođenim osobama je svako dijete (živorođeno ili mrtvorodeno) čije rođenje je registrovano kod izvještajne jedinice u matičnoj knjizi rođenih za referentnu godinu.

S.03.6 Statistička populacija

Ukupno stanovništvo FBiH definisano kao uobičajeno stanovništvo.

S.03.7 Referentno područje

Statističkim istraživanjem o statistici rođenih obuhvaćene su rođene osobe registrovane u matičnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine. Podaci su dostupni na nivou naseljenog mjesta, općine, kantona i Federacije BiH.

Istraživanjem su obuhvaćeni svi matični/mjesni uredi na teritoriji Federacije BiH.
Ukupan broj izvještajnih jedinica u 2024. godini je bio 226 matičnih/mjesnih ureda.

S.03.8 Vremenski obuhvat

Podaci o broju rođenih osoba su dostupni od 1996. godine

S.03.9 Bazni period

Nije primjenljivo

S.04 Mjerna jedinica

Jedinice mjerenja su apsolutni brojevi, indeksi i stope (procenat i promil).

S.05 Referentni period

Referentni period za podatke o rođenim osobama je kalendarska godina u kojoj su se događaji dogodili.

S.06 Ovlasti institucija

S.06.1 Pravni akti i drugi sporazumi

Pravni osnov za prikupljanje, obradu i publikovanje podataka o statistici rođenih su:

NACIONALNI NIVO:

- Zakon o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 63/03 i 9/09),
- Program provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za period 2021 – 2024 („Službene novine Federacije BiH“, broj 1/22),
- Plan provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za 2024. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj 101/23),
- Zakon o matičnim knjigama („Službene novine Federacije BiH“, br. 37/12 i 80/14),
- Pravilnik o sadržaju obrazaca za dostavljanje statističkoj službi podataka iz matičnih knjiga koji predstavljaju statističke podatke („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/12)
- Metodologija provođenja statističkih istraživanja o prirodnom kretanju stanovništva, Uputstvo za matičare o popunjavanju statističkih izvještaja („Službene novine Federacije BiH“ broj 104/21)
- Porodični zakon („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05 i 31/14)

EU NIVO:

- Istraživanje je usklađeno sa Principima i preporukama za vitalni statistički sistem Statističkog odjela Ujedinjenih nacija (Principles and recommendations for a vital statistics system, United Nations Statistical Division, Revision 3) i
- Regulativama Evropskog parlamenta i Vijeća i Komisije, tj. 1260/2013 i 205/2014.

S.06.2 Dijeljenje podataka

Protokol o razmjeni podataka između Federalnog zavoda za statistiku i Zavoda za javno zdravstvo FBiH, dostavljanje podataka Agenciji za statistiku BiH.

S.07 Povjerljivost

S.07.1 Politika povjerljivosti

Statističku povjerljivost određuju članovi 36-42 Zakona o statistici U FBiH (Sl. novine FBiH, br.63/03 i 9/09). Navedena oblast je u potpunosti usklađena sa EU regulativama kojima se reguliše povjerljivost statističkih podataka. Na svakom obrascu postoji istaknuta slijedeća napomena "Podaci koji se daju u ovom izvještaju koristeće se isključivo za statističke svrhe i neće se objavljivati kao pojedinačni."

U toku izvršavanja svojih zadataka utvrđenih Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi i ustanove djeluju u skladu sa:

- Zakonom o statistici BiH (Službeni glasnik BiH, br. 26/04 i 42/04),
- Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11, 89/11),
- Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 32/01).

S.07.2 Postupanje s povjerljivim podacima

Svi zaposlenici Federalnog zavoda za statistiku dužni su se pridržavati Zakona o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine:

Član 37. - "Tokom prikupljanja, obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašćeni organi i ustanove poduzeće sve neophodne mjere organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korišćenja u druge a ne u statističke svrhe."

Član 38. - „Osobe koje imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa.“

Član 39. - "U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica.

O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovoga člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim osobama te da će ih nakon upotrebe uništiti.

Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje."

S.08 Politika objavljivanja

S.08.1 Kalendar objavljivanja

Kalendar objavljivanja je dostupan na web stranici Federalnog zavoda za statistiku krajem decembra tekuće godine za cijelu narednu godinu. U njemu korisnici mogu naći informacije o datumu objavljivanja podataka, broju statističkog izdanja, nazivu publikacije, vrsti statističkog izdanja i razdoblje na koje se odnosi.

S.08.2 Pristup kalendaru objavljivanja

Kalendar objavljivanja se nalazi na zvaničnoj web stranici Federalnog zavoda za statistiku: <https://fzs.ba/>

S.08.3 Dostupnost korisnicima

Postojeći pravni okvir, definiran Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, određuje osnovne ciljeve i principe funkcioniranja zvanične statistike, kojima se Zavod ovlašćuje da proizvodi visokokvalitetnu zvaničnu statistiku i da je nepristrasno, nezavisno i blagovremeno učini dostupnom svim korisnicima istovremeno. Podaci dobijeni statističkim istraživanjima objavljuju se na web stranici Zavoda u statističkim publikacijama (<https://fzs.ba/index.php/publikacije>) i u bazi podataka (<https://px-web.fzs.ba/pxweb/bs-Latn-BA/Stanovnistvo-Population/?rxid=7e91d240-74c9-4427-9011-89cc3bc680d0>)

S.09 Učestalost diseminacije

Podaci o rođenim osobama objavljuju se mjesečno (prvi rezultati) i na godišnjem nivou (konačni rezultati) u skladu sa Kalendarom objavljivanja Federalnog zavoda za statistiku.

S.10 Dostupnost i jasnoća

S.10.1 Saopćenja

Mjesečno saopćenje "Prirodno kretanje stanovništva i brakovi" - prvi rezultati
<https://fzs.ba/index.php/prirodno-kretanje-stanovnistva-i-brakovi/>

S.10.2 Publikacije

1) "Mjesečni statistički pregled FBiH",
<https://fzs.ba/index.php/publikacije/mjesečni-bilteni/>

2) "Mjesečni statistički pregled Federacije BiH po kantonima"
<https://fzs.ba/index.php/publikacije/mjesečni-bilteni/>

3) "Federacija BiH u brojkama"
<http://fzs.ba/index.php/2016/09/07/federacija-bih-u-brojkama/>

4) "Kantoni u brojkama"
<http://fzs.ba/index.php/2016/09/29/kantoni-u-brojkama/>

5) Tematski bilten „Demografska statistika “
<https://fzs.ba/index.php/demografska-statistika-statisticki-bilteni/>

6) "Statistički godišnjak/ljetopis Federacije BiH"
<http://fzs.ba/index.php/publikacije/statisticki-godisnjaci-ljetopisi/>

7) Gender publikacija "Žene i muškarci u Federaciji BiH"
<http://fzs.ba/index.php/httpfzs-baindex-php20170110gender-statistika-zene-i-muskarci-u-federaciji-bih/>

S.10.3 Mrežna baza podataka

Podaci o statistici rođenih su dostupni korisnicima podataka preko On-line alata PX WEB na web stranici Federalnog zavoda za statistiku na linku:
<https://px-web.fzs.ba/pxweb/bs-Latn-BA/Stanoვნistvo-Population/?rxid=7e91d240-74c9-4427-9011-89cc3bc680d0>

S.10.3.1 AC1. Tabele s podacima – konsultacije

Ne obavlja se posebno mjerenje broja konsultacija setova podataka za statističko istraživanje o rođenim osobama.

S.10.4 Pristup mikropodacima

Članom 39. Zakona je propisano:
"U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu

pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica.

O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovog člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim licima te da će ih nakon upotrebe uništiti.

Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje."

U skladu sa navedenom odredbom Zakona se i provodi procedura za dobijanja mikro podataka.

S.10.5 Ostalo

Podaci se pripremaju i prema zahtjevu korisnika

S.10.5.1 AC 2. Metapodaci – konzultacije

Na web stranici Federalnog zavoda za statistiku su opisani meta podaci za statističko istraživanje o statistici rođenih na linku: <https://fzs.ba/index.php/statisticke-oblasti/stanovnistvo-i-drustvene-statistike/stanovnistvo-i-registar>

Ne obavlja se posebno mjerenje broja konsultacija setova podataka za statističko istraživanje o rođenju.

S.10.6 Dokumentacija o metodologiji

Sastavni dio publikacija za statistiku rođenih su metodološka objašnjenja sa definicijama osnovnih indikatora i pojmova. Detaljna uputstva za popunjavanje obrasca DEM 1 nalaze se u Metodologiji provođenja statističkih istraživanja o prirodnom kretanju stanovništva i uputstvo za matičare o popunjavanju statističkih izvještaja DEM–1 (o rođenju), DEM–2 (o smrti), DEM–3 (o vjenčanju), DEM–4 Pregled upisa u matične knjige, izdavač Federalni zavod za statistiku, 2021. godina

Metodološko uputstvo za provođenje istraživanja o rođenim osobama objavljeno je i u „Službenim novinama Federacije BiH“ broj 104/21 .“

<http://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/stanovnistvo-i-registar/>

S.10.6.1 AC 3. Stopa potpunosti metapodataka

Stopa kompletnosti meta podataka za statističko istraživanje o rođenim osobama je 100%.

S.10.7 Dokumentacija o kvaliteti

<https://fzs.ba/index.php/statisticke-oblasti/stanovnistvo-i-drustvene-statistike/stanovnistvo-i-registar>

S.11 Upravljanje kvalitetom

S.11.1. Osiguranje kvalitete

FZS slijedi preporuke o organizaciji i upravljanju kvalitetom date u Kodeksu prakse europske statistike (CoP), i implementira smjernice date u Okviru za osiguranje kvaliteta europskog statističkog sistema (QAF).

Više, u vezi osiguranja kvaliteta, se nalazi u dokumentu Implementacija Kodeksa prakse evropske statistike u Federalnom zavodu za statistiku - samoprocjena i buduće aktivnosti

S.11.2. Procjena kvalitete

Statističko istraživanje o rođenim osobama se provodi na punom obuhvatu. Statističko istraživanje je zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana.

Provjera duplih zapisa u bazi podataka vrši se na godišnjoj osnovi u bazi podataka za Federaciju BiH, na osnovu prethodno utvrđenih kriterija.

Greške nedovoljnog obuhvata su moguće tokom jednog mjeseca. Ukoliko se ustanove greške ove vrste, već u narednom mjesecu je moguće ispraviti ovu grešku i dostaviti izvještaj koji nije popunjen za referentni mjesec. Na ovaj način je zadovoljen puni obuhvat na godišnjem nivou.

Greške prekomjernog ili nedovoljnog obuhvata svedene su na minimum.

Najbolji instrumenti za eliminisanje grešaka obuhvata su stalni kontakti Službe za statistiku za područje kantona sa izvještajnim jedinicama.

Tokom unosa podataka u elektronsku bazu podataka (aplikacija za unos i obradu podataka urađena u Microsoft Accessu) podaci se kontrolišu. U aplikaciju za unos podataka sa obrasca Dem-1 ugrađene su kontrole koje onemogućavaju da se u bazu unesu računski i logički neispravni podaci.

Poslije završenog unosa podataka za određeni mjesec, broj unesenih obrazaca se poredi sa podacima iz prethodnog mjeseca ili perioda. Ukoliko je neophodno, i u ovoj fazi se ponovo kontaktira izvještajna jedinica, u cilju korigovanja podataka.

U toku tekuće godine podaci se porede na mjesečnom nivou. Također, vrši se poređenje podataka posmatranog mjeseca u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Rezultati tekuće godine se upoređuju sa podacima prethodne i ranijih godina.

Ukoliko postoje značajne razlike u prikazanim podacima, analiziraju se razlozi nastalih razlika u podacima.

S.12 Relevantnost

S.12.1 Potrebe korisnika

Ključni korisnici podataka statistike rođenih su:

- javni sektor (Agencija za statistiku BiH, Vlada Federacije BiH, Federalni zavod za programiranje razvoja, Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, Agencija za ravnopravnost spolova i Gender centri entiteta, lokalna uprava),
- poslovni subjekti (društvene organizacije i udruženja),
- nauka, istraživanje i obrazovanje (obrazovne ustanove, instituti i druge istraživačke ustanove, biblioteke, studenti, učenici),
- opća javnost,
- mediji (RTV kuće i printani mediji),
- strani korisnici (Eurostat, UNDP, UNFPA, UNICEF, strane istraživačke institucije, obrazovne ustanove i strani studenti, ambasade stranih država, strani mediji).

Podaci koje potražuju korisnici podataka, a koji nisu objavljeni, dostavljaju se iz dokumentacionih tabela ili se obrađuju iz raspoložive baze podataka, a na osnovu pismenog i jasno definisanog zahtjeva korisnika podataka.

Podaci o rođenim osobama zadovoljavaju sadašnje potrebe korisnika podataka.

Istraživanjem o rođenim osobama obuhvaćene su varijable koje se zahtijevaju od strane Eurostat-a prema međunarodnim standardima.

S.12.2 Zadovoljstvo korisnika

Ne obavlja se posebno istraživanje zadovoljstva korisnika ovim istraživanjem. Zadovoljstvo korisnika uglavnom se prati preko njihovih zahtjeva za podacima određene vrste i, na osnovu učestalosti istovrsnih zahtjeva za određenim podacima, odlučuje se o objavljivanju ovih podataka, ukoliko se to ocijeni opravdanim.

Zadovoljstvo korisnika podataka FZS se analizira putem Ankete o zadovoljstvu korisnika čiji je cilj dobijanje informacija o zadovoljstvu korisnika kvalitetom proizvoda i usluge, te sagledavanju potreba korisnika. Anketa je dostupna na web stranici FZS <http://fzs.ba/index.php/o-nama/kvalitet-u-statistici/>

S.12.3 Potpunost

Istraživanjem o statistici rođenih obuhvaćene su varijable koje se zahtijevaju od strane EUROSTAT-a prema međunarodnim standardima, a u skladu sa EU regulativom 1260/2013.

S.12.3.1 R1. Stopa potpunosti podataka (P)

Stopa potpunosti podataka za statističko istraživanje o rođenim je 100%.

S.13 Tačnost i pouzdanost

S.13.1 Ukupna tačnost

Statističko istraživanje o rođenim osobama je zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana. Provođenje ovog statističkog istraživanja obuhvata sve slučajeve rođenja u evidencijama matičnih knjiga Federacije BiH, a odnose se na referentnu godinu. Smatra se da je informacija o broju rođenih za referentnu godinu pouzdana i tačna.

S.13.2 Uzoračka pogreška i A1 indikatori uzoračke pogreške (U)

Nije primjenjivo.

S.13.2.1 A1. Indikatori uzoračke pogreške (P)

Nije primjenjivo.

S.13.3 Neuzoračka pogreška i A4 Stopa neodgovora jedinice za P i A5 Stopa neodgovora na određenu varijablu (U)

Praksa pokazuje da matičari DEM-1 obrasce daju strankama (ocu ili majci rođenog djeteta) da ih popune prilikom prijave rođenja. Česti propusti koji se primjećuju odnose se na neupisivanje imena djeteta na obrazac zato što prilikom prijavljivanja rođenja djeteta roditelji još uvijek nisu odredili ime djeteta, propusti su i kod odgovora za status u aktivnosti majke i oca rođenog djeteta kao i kod podataka o školskoj spremi, zanimanju i statusu u zaposlenosti.

S.13.3.1 Pogreška obuhvata

Za statističko istraživanje rođenih kontrola obuhvata se vrši na osnovu obrasca DEM-4. Greške nedovoljnog obuhvata su moguće tokom jednog mjeseca. Ukoliko se ustanove greške ove vrste, već u narednom mjesecu je moguće ispraviti ovu grešku i dostaviti izvještaj koji nije popunjen za referentni mjesec. Na ovaj način je zadovoljen puni obuhvat na godišnjem nivou. Greške prekomjernog ili nedovoljnog obuhvata svedene su na minimum. Najbolji instrumenti za eliminisanje grešaka obuhvata su stalni kontakti Službi za statistiku za područje kantona sa izvještajnim jedinicama.

S.13.3.1.1 A2. Stopa nadobuhvata
Budući da je statističko istraživanje zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana, prekomjerni obuhvat nije moguć. Provjera duplih zapisa u bazi podataka vrši se na godišnjoj osnovi u bazi podataka za Federaciju BiH, na osnovu prethodno utvrđenih kriterija.
S.13.3.1.2 A3. Udio zajedničkih jedinica
Postoji samo jedan izvor podataka za ovo statističko istraživanje i zasnovano je samo na administrativnim evidencijama o stanjima građana.
S.13.3.2 Pogreška mjerenja
Obrazac Dem-4 služi za otklanjanje greški, a kontrole se vrše i pri unosu u bazu podataka u Službama za statistiku za područje kantona kao i poređenjem podataka sa prethodnim mjesecom ili godinom.
S.13.3.3 Pogreška neodgovora
Postoje greške neodgovora. Ukoliko podaci za određene varijable nisu popunjeni i podatak se nije mogao prikupiti, podatak je označen kao „nepoznato“.
S.13.3.3.1 A4. Stopa neodgovora jedinice (P)
Greške neodgovora nisu zabilježene, odnosno obuhvat je potpun.
S.13.3.3.2 A5. Stopa neodgovora na određenu varijablu (P)
Ako nedostaju podaci tj. nisu dati odgovori na određena pitanja (o određenim varijablama), zaduženi zaposlenici Službe za statistiku za područje kantona pokušavaju na indirektan način saznati podatak, odnosno na osnovu odgovora na druga pitanja. Npr. za pitanje „Datum zaključenja braka roditelja“ upisan je datum zaključenja braka, a za pitanje „Dijete je rođeno“ nije označen odgovor da li je dijete rođeno u braku ili van braka. Logični zaključak je da se radi o djetetu rođenom „u braku.“ Ukoliko se radi o nekom drugom nedostajućem podatku, za koji nije moguće logičkim zaključivanjem doći do odgovora, Službe za statistiku za područje kantona uspostavljaju telefonsku vezu s izvještajnom jedinicom i nastoje dobiti nedostajući podatak, a ako u tome ne uspiju, podatak je označen kao „nepoznato“. Varijable zanimanje majke 7,7 % i oca 14,8 %, kao i školska sprema majke 3,4 % i oca 5,0 % imaju najveći stepen neodgovora.
S.13.3.4 Pogreška obrade
Eventualne greške se ispravljaju prilikom obrade podataka tako da ne dolazi do naknadne kontrole podataka niti objavljivanja ispravki.
S.13.3.5 Pogreška izbora modela
Nije primjenjivo.

S.14 Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja
S.14.1. Pravodobnost i TP2 Pravodobnost konačnih rezultata (U)
Konačni podaci se objavljuju u junu tekuće godine za prethodnu godinu u skladu s Kalendarom objavljivanja statističkih podataka FZS za tekuću godinu.
S14.1.1 TP1. Pravodobnost – prvih rezultata (P)
Pravovremenost prve objave rezultata istraživanja određuje se kao razlika između datuma prve objave i kraja referentnog perioda. Vremensko kašnjenje - T+45 dana
S.14.1.2 TP2. Pravodobnost konačnih rezultata (P)
Nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u godišnjem kalendaru publikovanja i stvarnog datuma objave. Prvi konačni rezultati su izrađeni 30. maja 2025, a bilten Demografska statistika je objavljen u junu 2025. godine. TP2= +181 dana
S.14.2. Poštovanje rokova objavljivanja i TP3 Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje (U)
Nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u godišnjem kalendaru publikovanja i stvarnog datuma objave.
S.14.2.1 TP3. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje (P)
Nije bilo kašnjenja u objavljivanju rezultata tj. podaci su objavljeni prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka.
S.15 Usklađenost i uporedivost
S.15.1 Uporedivost – geografska
Podaci za Federaciju BiH se spajaju sa podacima za drugi entitet Bosne i Hercegovine i za Brčko Distrikt BiH te se tako dobiveni podaci za državni nivo koriste za uporedbu sa zemljama evropskog statističkog sistema.
S.15.1.1 CC1. Koeficijent asimetričnosti kod oglednih statistika
Ne postoji referentno istraživanje koje je srodno godišnjem istraživanju o statistici rođenih.
S.15.2. Uporedivost – tokom vremena i CC2 Dužina uporedivih vremenskih serija (U)
Provođenje statističkog istraživanja o rođenim osobama prisutno je dugi niz godina. Godišnji podaci o rođenim osobama koje je izradio Federalni zavod za statistiku dostupni su od 1996. godine. Značajnijih promjena u metodologiji istraživanja nije bilo, te su serije podataka uporedive.
S.15.2.1 CC2 Dužina uporedivih vremenskih serija (P)
Vrijednost pokazatelja je 29 (1996 – 2024).
S.15.3. Usklađenost među područjima
Ne postoji referentno istraživanje koje je srodno godišnjem istraživanju o statistici rođenih.

S.15.3.1 Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Nije primjenjivo.

S.15.3.2 Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Nije primjenjivo.

S.15.4 Usklađenost – unutrašnja

U toku statističke obrade podataka proces validacije podataka podrazumjeva i provjeru konzistentnosti podataka unutar svake dokumentacione tabele, kao i između dokumentacionih tabela.

Prvi rezultati za godinu objavljuju se u mjesecu februaru, dok se konačni podaci objavljuju u mjesecu junu.

S.16 Trošak i opterećenje

Godišnji operativni troškovi za provođenje istraživanja o rođenju iskazuju se kroz materijalne troškove i broj utrošenih sati rada zaposlenih u Federalnom zavodu za statistiku.

Troškovi uključuju sljedeće stavke:

- troškove štampanja upitnika,
- otprema instrumentarija kantonalnim službama za statistiku za područje kantona,
- distribuciju instrumentarija izvještajnim jedinicama,
- troškove telefona, faxesa,
- troškove zaposlenih koji su angažovani na istraživanju (metodolozi, IT osoblje).

Za sada nije izvršen poseban obračun troškova po pojedinačnim istraživanjima.

Broj izvještajnih jedinica koje su ispunile obrazac	226
Vrijeme potrebno za popunjavanje jednog obrasca (minuta)	9
Broj izvještaja (broj unesenih obrazaca Dem-1)	18.401
Broj naknadno popunjenih obrazaca + 1%	184
Ukupan broj obrazaca	18.585
Ukupno potrebno vrijeme (sati) - godišnje	2.788

S.17 Revizija podataka

S.17.1. Politika revizije podataka

Nije planirana niti provedena revizija podataka za statistiku rođenih.

S.17.2. Praksa revizije podataka i A6 prosječna veličina revizije podataka za U

Nije primjenjivo.

S.17.2.1 A6. A6 Prosječna veličina revizije podataka (P)

Nije promjenjivo.

S.18 Statistička obrada

S.18.1 Izvorni podaci

Statističkim istraživanjem o rođenim osobama obuhvaćena su sva rođenja registrovana u matičnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine, a odnose se na referentnu godinu. Za ovo istraživanje koriste se administrativni izvori podataka – matični/mjesni uredi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

S.18.2 Učestalost prikupljanja podataka

Izveštajne jedinice dostavljaju popunjene obrasce DEM-1 Službama za statistiku za područje kantona u mjesečnoj periodici, prema rokovima utvrđenim Planom provođenja statističkih istraživanja za 2024. godinu (do trećeg dana narednog mjeseca).

S.18.3 Prikupljanje podataka

Podaci se prikupljaju mjesečno pomoću obrazaca DEM 1 u papirnoj formi.

Registracija slučajeva rođenja vrši se u knjigama onog matičnog područja u kojem majka djeteta ima prijavljeno prebivalište, a ako nema prijavljeno prebivalište, upis se obavlja u matičnoj službi općine i grada u kojoj se dijete rodilo.

Prilikom upisa u matičnu knjigu rođenih matičar treba da za svako živorođeno i mrtvorodeno dijete popuni statistički izvještaj o rođenju - obrazac DEM-1. Za svako dijete iz višestrukog porođaja, živorođeno ili mrtvorodeno, popunjava se, takođe, poseban obrazac DEM-1.

Podatke koji čine sadržaj obrasca DEM-1 matičari popunjavaju na osnovu podataka iz matične knjige rođenih i Prijave o rođenju. Jedan dio izvještajnih jedinica koristi elektronski obrazac na koji se replicira dio podataka iz elektronske matične knjige o rođenju a ručno se dopisuje dio podataka koji nedostaje. Matičar takav izvještaj odštampa i dostavi nadležnoj Službi za statistiku za područje kantona. Podatke koji se traže obrascem, a koji ne čine sadržaj matične knjige rođenih, matičari popunjavaju na osnovu izjave osobe koja prijavljuje rođenje djeteta.

Unos, šifriranje i kontrola podataka obavljaju se putem aplikacije koja je jedinstvena za sve kantone u Federaciji BiH.

MS Access aplikacija za unos podataka o rođenju je razvijena u Federalnom zavodu za statistiku. Spajanje podataka iz kantonalnih odjeljenja vrši se automatski u aplikaciji i podaci se smještaju u bazu na SQL serveru iz koje se vrši i obrada i tabeliranje kroz aplikaciju.

Rok za završetak unosa, šifriranja i kontrole podataka u Službama za statistiku za područje kantona je deseti dan narednog mjeseca.

S.18.4 Validacija podataka

Podaci sa obrasca unose se u bazu podataka putem aplikacije za unos i kontrolu podataka koja sadrži formalne i logičke kontrole koje su postavljene po zahtjevu metodologa iz Odsjeka za statistiku stanovništva i registar. Kontrole se odnose na provjeru računske ispravnosti popunjenih podataka i logičkih veza između pojedinih obilježja.

Kontrola obuhvata vrši se u matičnom/mjesnom uredu.

Kontrola tačnosti i potpunosti podataka, računski i logički kontrola vrše se prema kriterijumima obrade jedinstvenim za sve kantone Federacije BiH u Službama za statistiku za područje kantona i u Odsjeku za statistiku stanovništva i registar.

U program za unos podataka postavljene su dozvoljene vrijednosti za tražene varijable koji se provjeravaju tokom unosa podataka. Svaki odgovor koji se nađe izvan dozvoljenih vrijednosti se provjerava i koriguje, a kada je to potrebno kontaktira se izveštajna jedinica. Paralelno sa unosom podataka vrši se šifriranje potrebnih obilježja: prebivalište, državljanstvo, država rođenja, nacionalna-etnička pripadnost, vjera i zanimanje zaposlene osobe.

Validacija podataka podrazumjeva i provjeru konzistentnosti podataka unutar svake dokumentacione tabele, kao i između dokumentacionih tabela.

S.18.5 Kompilacija podataka

U pojedinim slučajevima neophodno je uraditi imputacije nedostajućih podataka pri čemu se koriste raspoloživi podaci sa obrasca DEM-1. Ukoliko podaci za određene varijable nisu popunjeni i podatak se nije mogao prikupiti, podatak je označen kao „nepoznato“.

Ako nedostaju podaci tj. nisu dati odgovori na određena pitanja (o određenim varijablama), zaduženi zaposlenici Službi za statistiku za područje kantona pokušavaju na indirektan način saznati podatak, odnosno na osnovu odgovora na druga pitanja. Npr. za pitanje „Datum zaključenja braka roditelja“ upisan je datum zaključenja, a za pitanje „Dijete je rođeno“ nije označen odgovor da li je dijete rođeno u braku ili van braka. Logični zaključak je da se radi o djetetu rođenom „u braku.“

Ukoliko se radi o nekom drugom nedostajućem podatku, za koji nije moguće logičkim zaključivanjem doći do odgovora, Službe za statistiku za područje kantona uspostavljaju telefonsku vezu s izvještajnom jedinicom i nastoje dobiti nedostajući podatak, a ako u tome ne uspiju, podatak je označen kao „nepoznato“.

S.18.5.1 A7. Stopa imputacije

Ne postoji precizno mjerenje količine imputiranih podataka.

S18.6 Usklađivanje

Na podacima statističkog istraživanja o rođenim osobama ne radi se prilagođavanje.

S.18.6.1 Desezoniranje

Nije primjenjivo.

S.19 Komentar

—